College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten
Statencommissie BEM

DATUM	15-09-2015		
ONS NUMMER	81609203	REFERENTIE	Rutger van Raalten
NUMMER PS	2015BEM77	DOORKIESNUMMER	06-15533864
BIJLAGE		E-MAILADRES	Rutger.van.raalten@provincie-utrecht.nl

Onderwerp Statenbrief: Beantwoording Motie 16 “aanpak werkloosheid” d.d. 18 mei 2015.

Voorgestelde behandeling: ter informatie.

Geachte dames en heren,

Inleiding
In uw vergadering van 18 mei 2015 heeft u een motie aangenomen, ingediend door de heer R.G.J. Dercksen van de Partij voor de Vrijheid, over de aanpak van werkloosheid in relatie tot Europa. In de motie wordt geconstateerd dat:

- In het coalitieakkoord met geen woord wordt gerept over de 45.000 werklozen in onze provincie;
- Dat bij een significant deel van de werklozen er een gat is tussen het opleidingsniveau van de werkzoekende en het door werkgevers verlangde opleidingsniveau;
- Dat het opheffen van dit gat bijdraagt aan de structurele verlaging van het aantal werklozen.

Dit constaterende wordt GS verzocht om hoogste prioriteit toe te kennen aan het verkrijgen van (ons) geld uit Brussel, ten einde dat samen met het onderwijsveld en werkgevers binnen de EBU op zo'n effectief en efficiënt mogelijke wijze in te zetten voor (her- of bij-) scholing van werkzoekenden.

In dit stuk geven wij schriftelijk antwoord op de motie.

Aanleiding
n.v.t.

Voorgeschiedenis
n.v.t.

Essentie / samenvatting:
Inzet op economische stimulering
De provincie Utrecht heeft het op één na laagste werkloosheidspercentage van de Nederlandse provincies en blijft zich inzetten om het aantal werklozen terug te dringen. Dit wordt onder meer gedaan door de economische ontwikkeling van de regio te stimuleren via de Economic Board Utrecht. In het coalitieakkoord benadrukken wij ons in te zetten voor het verkleinen van het gat tussen onderwijs en arbeidsmarkt, door ‘regionale afstemming tussen onderwijsinstellingen en werkgevers te stimuleren en opleidingsprogramma’s beter aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt’. Dit wordt o.a. gedaan in het cluster Human Capital Agenda (HCA) van de EBU, dat de kloof die bestaat tussen onderwijsaanbod en de vraag naar arbeid in de regio in kaart brengt en waar mogelijk deze kloof overbrugt (zie: http://www.economicboardutrecht.nl/HCA). De EBU is mede met Europees geld uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) gefinancierd in het kader van het programma Kansen voor West.

Inzet op optimaal gebruik van Europese middelen
In het coalitieakkoord geven wij aan dat Europa, naast voor beleid en samenwerking, ook belangrijk is voor middelen. De provincie streeft er naar om Europees geld optimaal te laten bijdragen aan de provinciale beleidsdoelstellingen en het benutten van Europese financiering door de provincie en door de regionale partners (kennisinstellingen, Economic Board Utrecht, gemeenten) te ondersteunen en stimuleren. Waar dat kan kunnen dit middelen zijn die een bijdrage leveren om de werkloosheid terug te dringen. Binnen de Europese structuurfondsen zijn er twee wegen die een bijdrage kunnen leveren aan het terugdringen van de werkloosheid: direct via het Europees Sociaal Fonds (ESF) en indirect via andere fondsen en programma’s. De provincies kunnen echter geen beroep doen op het ESF, wel op andere fondsen en programma’s.

Directe bijdrage aan werkgelegenheid via Europese fondsen
Europees Sociaal Fonds
Het fonds dat zich direct op het terugdringen van de werkloosheid richt is het Europees Sociaal Fonds (ESF). Doel van het ESF is het ondersteunen van de werkgelegenheid, mensen aan werk te helpen en te zorgen voor eerlijke arbeidskansen voor alle EU-burgers. Binnen de huidige programmaperiode 2014-2020 is voor deze doelen voor Nederland €507 miljoen beschikbaar. Het kabinet heeft ervoor gekozen om de ESF-gelden te besteden aan de volgende drie doelen:

1.*Actieve inclusie*: re-integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Binnen dit thema wordt onder andere ingezet op het terugdringen van jeugdwerkloosheid, re-integratie van mensen met een arbeidsbeperking, werkloze 50-lussers en mensen zonder werk of uitkering, waaronder (laagopgeleide) vrouwen. Het merendeel van het totale budget (71%) is beschikbaar voor dit doel.

2.*Actief en gezond ouder worden*: het bevorderen van duurzame arbeidsinzet van werkenden, door mensen langer en productief aan het werk te houden en in te zetten op leeftijdsbewust personeelsbeleid.

3.*Toegang tot werkgelegenheid voor werkzoekenden en niet-actieven*: het bevorderen van duurzame en kwalitatief hoogstaande werkgelegenheid en ondersteuning van arbeidsmobiliteit. Vooral mensen die door langdurige werkloosheid, leeftijd, achtergrond of handicap meer moeite hebben om aan het werk te komen, zijn doelgroep van deze specifieke doelstelling.

De ESF-gelden worden toegewezen door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Per doel kunnen de aanvragen door verschillende organisaties worden ingediend. De provincies zijn in geen van de doelen de begunstigde partij; ESF is wel relevant voor de regionale partners in de provincies, voornamelijk de gemeenten Utrecht en Amersfoort.

- Voor het eerste doel (Actieve inclusie) zijn de begunstigde partijen het UWV, het ministerie van veiligheid en Justitie en de 35 centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's. Utrecht en Amersfoort zijn de centrumgemeenten van respectievelijk de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht en Amersfoort. De gemeenten Rhenen, Renswoude en Veenendaal vallen als enige Utrechtse gemeenten niet binnen de arbeidsmarktregio's Midden-Utrecht en Amersfoort, maar binnen de arbeidsmarktregio FoodValley, waarvan Ede centrumgemeente is.
- Voor het tweede doel (Actief en gezond ouder worden) kunnen middelen aangevraagd worden door O&O-fondsen, samenwerkingsverbanden van sociale partners, bedrijven en (overheids)instellingen.
- Voor het derde doel (Toegang tot werkgelegenheid voor werkzoekenden en niet-actieven) worden de middelen verdeeld over de G4-gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht).

Hoewel alle drie doelen het terugdringen van de werkloosheid beogen, wordt het dichten van het gat tussen onderwijs en arbeidsmarkt niet als expliciet doel genoemd.

Naast het reguliere ESF heeft de Europese commissie het werkgelegenheidsinitiatief voor jongeren vastgesteld, om de hoge werkloosheidspercentages onder jongeren terug te dringen. In totaal is voor de periode 2014-2020 voor heel Europa circa €6 miljard beschikbaar. Voorwaarde om aanspraak te maken op de middelen van het initiatief is dat de jeugdwerkloosheidspercentage op het meetmoment (2012) meer dan 25% bedroeg. In alle regio's in Nederland ligt het percentage werkloze jongeren ruim onder deze 25%, wat betekent dat er geen middelen aan Nederland worden gealloceerd.

Kansen voor West II
Het EFRO-programma Kansen voor West II wordt door de provincie zelf samen met het Rijk, andere provincies en Grote Steden (G4) uitgevoerd. Eén van de doelstellingen binnen het stedelijke programma (van G4) is het verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt, door het bevorderen van samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, intermediaire organisaties en scholen en zo te komen tot een betere benutting van het aanwezige arbeidspotentieel. Daarbij is specifieke aandacht voor de aansluiting van het middelbaar en beroepsonderwijs tot en met MBO+-niveau op de arbeidsmarkt. Begunstigde partijen zijn het MKB en onderwijsinstellingen. Aanvragen kunnen ingediend worden bij de Grote Steden. Utrecht richt zich op de acties die sectoren versterken waar door het bedrijfsleven tekorten of een mismatch tussen vraag en aanbod wordt ervaren (waaronder techniek en ICT). Ook wordt door stad Utrecht een duidelijke koppeling gelegd met de Human Capital Agenda van de EBU. Voor deze actie zijn naast EFRO-middelen ook middelen uit ESF beschikbaar. In totaal kan € 2,6 miljoen bij de stad Utrecht worden aangevraagd.

Indirecte bijdrage aan werkgelegenheid via Europese fondsen
De provincie benut de andere Europese fondsen voor het creëren van banen. De (innovatieve) resultaten van de EU-gefinancierde projecten leiden tot nieuwe producten, beleid, start-ups, etc., en bevorderen zo de aanwas van nieuwe banen. Deze werkgelegenheidscreatie heeft als indirect effect dat de werkloosheid teruggedrongen wordt. Het meest relevant in het kader van de werkgelegenheidsbijdrage in de provincie Utrecht zijn de programma's

POP 3 en Kansen voor West II die de provincie zelf samen met het Rijk, andere provincies en Grote Steden uitvoert. Binnen POP3 (Plattelandsontwikkelingsprogramma) is gedurende 2014-2020 circa €40 miljoen beschikbaar voor projecten in de provincie Utrecht op het gebied van natuur, water, verkaveling, jonge boeren, kennisoverdracht en innovatie. In Kansen voor West II (2014-2020) mag de provincie € 18,7 mln. uit EFRO-middelen en € 3,8 mln. van Rijkscofinanciering besteden aan projecten op het gebied van innovatie en koolstofarme economie.

Regionale partners kunnen bij de provincie en gemeente Utrecht een aanvraag indienen om gebruik te maken van deze programma's. Een voorbeeld van een project dat in de afgelopen programmaperiode een bijdrage aan de werkgelegenheid heeft geleverd is de ondersteuning voor het opzetten Dutch Game Garden, dat onder andere met zijn startup support programma tientallen startende gamebedrijven heeft geholpen om stappen naar volwassenheid en doorontwikkeling te zetten. Een ander voorbeeld is het EFRO-project Mijn Bedrijf 2.0 van Hogeschool Utrecht, TNO, Syntens en Taskforce Innovatie Regio Utrecht (TFI). Tussen 2008 en 2013 heeft Mijn Bedrijf 2.0 circa 400 bedrijven bereikt en met elkaar in contact gebracht met als doel groei en continuïteit in het MKB door sociale innovatie te stimuleren. Daardoor is het innovatievermogen en levensvatbaarheid van deze bedrijven toegenomen. Sociale innovatie is in de provincie Utrecht een begrip geworden waar ondernemers handen en voeten aan hebben gegeven en hun bedrijf mee versterkt hebben.
Ook de resultaten van projecten binnen andere Europese programma's (waaronder Horizon 2020, Climate-KIC, INTERREG, Erasmus+, Creative Europe, etc.) kunnen nieuwe banen creëren. De link met het terugdringen van de werkloosheid en het gat tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft echter indirect. Voorbeelden van projecten waarin deze indirecte link besloten ligt zijn de onlangs goedgekeurde aanvragen voor het verbeteren van erfgoed- en cultuureducatie en ondernemerschap in de erfgoedsector.

Wij leggen de hoogste prioriteit bij het zo optimaal mogelijk benutten van Europese middelen, ook ten aanzien van kansen voor het benutten van Europese middelen ter bevordering van de werkgelegenheid.
Uit bovenstaande blijkt dat er zowel direct (ESF en EFRO-Stad) als indirect (EFRO-Provincie, POP 3 en in mindere mate andere Europese fondsen en programma's) Europese middelen beschikbaar zijn voor arbeidsmarktmaatregelen. De betreffende programma's richten zich voornamelijk op het bedrijfsleven, het onderwijs en gemeenten. De provincie kan zelf echter geen extra Europese middelen voor arbeidsmarktmaatregelen verwerven. Daarnaast zijn er Europese fondsen en programma's als POP 3 en in mindere mate andere Europese fondsen en programma's die een indirecte bijdrage leveren aan werkgelegenheidsbevordering. Wij zetten ons maximaal in om de middelen uit deze Europese fondsen en programma's te benutten. Ook zetten wij ons in – o.a. in EBU-kader - om Utrechtse partijen te wijzen op Europese kansen en ondersteunen wij die partijen met kennis en vaardigheden voor de aanvraagprocedures.

Wij haan ervan uit dat hiermee de motie als afgehandeld kan worden beschouwd.

Meetbaar / beoogd beleidseffect
n.v.t.

Financiële consequenties
n.v.t.

Vervolgprocedure/voortgang
n.v.t.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van de beantwoording van de Motie 16.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,